

CUPRINS

Doi feți cu stea în frunte	4
Păcală în satul lui	20
Florița din codru	43
Rodul tainic	73
Băiat sărac și horopsit – Poveste a românilor din Moravia	87

FLORIȚA DIN CODRU

fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti. În mijlocul codrilor, lângă drumul cel mare, lângă drumul cel de țară, pe unde umblă și trece împăratul cu voinicii săi, era odinioară o crâșmă, la crâșma aceea era o crâșmăriță; crâșmărița avea o fată, și pe fată o chema Florița. Fata asta nu era însă fiica crâșmăriței, și crâșmărița nu era mama fetei; fata era fată fără părinți, și crâșmărița maică de suflet a fetei... Cine să fi fost părinții fetei, chiar nici cei mai bătrâni și mai cu sfat oameni nu pot s-o spună; asta nimeni n-a putut s-o înțeleagă... Într-o bună dimineață, crâșmarul s-a dus după lemne la pădure... și... iacă ce să vezi: pe o poiană limpede și plină de flori a aflat o fetiță ce se juca cu niște pui de căprioară. Cum, când și de unde să fi ajuns copilița asta prin codru, aceea minte pământească nu poate s-o priceapă. Doar a crescut ca și florile din pământ; doar a căzut ca și stelele din cer; sau s-a prefăcut cumva, pe nepricepute, din văzduhul curat. Destul cum c-atâta era de frumoasă fetița asta, încât de-ar fi fost să fie din om, ar fi

trebuit să fie – cel puțin – fată de împărat. Cine știe?... Vre-un împărat ce domnește în ascuns prin adâncul codrilor...

Crâșmarul s-a lăsat de lemne, a luat fata în brațe, a dus-o acasă... și de aici înainte a fost fata de suflet a lui și a crâșmăriței.

Așa a crescut apoi fata la crâșmă. În toată ziua se făcea mai mare, și cu cât se făcea mai mare, cu atâta mai frumoasă la față, mai plăcută la făptură și mai dulce și mai înțeleaptă la vorbă. Pentru aceea oamenii o numeau Floare – Floarea cea frumoasă de la crâșma din codru.

Nu numai Florița, ci și maică-sa, crâșmărița, era însă frumoasă. Crâșmărița nu era însă așa de frumoasă ca și Florița, și Florița altfel iară, nu ca și crâșmărița. Crâșmărița era frumoasă ca și o pană de păun; Florița era frumoasă ca și o floare ce crește ascunsă în umbra tufelor. Crâșmărița era frumoasă încât nimeni nu se putea răbda ca să nu vorbească cu ea și nimeni nu cuteza să privească la ea; Florița era frumoasă încât nimeni nu se putea răbda ca să nu privească la ea și nimeni nu cuteza să vorbească cu ea. Crâșmărița atâta era de frumoasă, încât dacă-i vedeai fața oglindită în fața vinului, ți se părea cum că vinul e mai tare și mai înfocat; Florița atâta era de frumoasă, încât dacă-i vedeai fața oglindită în fața vinului ți se părea cum că vinul e mai dulce și mai moale.

A mers dară vestea în lume și în țară cum că la crâșma din codru se bea vinul cel mai bun, crâșmărița din codru e cea mai frumoasă crâșmăriță din țară, și cum că Floarea Codrilor e cea mai frumoasă fată din lume. Câți drumetri

treceau prin țară, toți se opreau la crâșma din codru, gustau un strop de vin, vorbeau o vorbă cu crâșmărița și aruncau o privire la Florița și, apoi, cât trăiau pe lume, vinul cel bun, vorba cea dulce și fata cea frumoasă nu le ieșeau din minte.

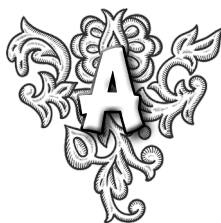
Într-o zi, de dimineață, trece vestea din gură în gură până ce ajunge la crâșma din codru cum că peste ziuă are să treacă împăratul pe aici, pe lângă crâșmă, cu voinici, cu curte și cu mare lucru și treabă... precum trec adecă împărații. Crâșmărița... acum știm noi cum sunt muierile! Dă în dreapta, dă în stânga, sparge, șterge, curățește, s-a chitit, s-a pieptănat... cum fac adecă muierile când nu e ca totdeauna. Din zori de zi până în prânzul cel mare nu s-a mai mișcat de la căutătoare: tot s-a sucit și desucit, până când nici ea singură nu știa ce are să mai facă. Când se sâmți gătită cum se cade, ea se puse înaintea căutătoarei, privi îndelung și cu drag la fața sa, apoi grăi:

– Frumoasă sunt, oglindă?

– Frumoasă, zău, răspunse căutătoarea; pe de o sută și pe de o mie de ori e însă mai frumoasă Florița, pentru că ea are față ca zorile dimineții, ochi ca și câmpul cerului și trup ca raza soarelui.

Crâșmărița nu mai asculta nicio vorbă, ci ieși afară, izbi ușa, intră în crâșmă și se puse cu vorbă aspră și neîmpăcată la Florița: că nu e bună, că e proastă, că e leneșă – că e toate, numai așa nu, precum ar trebui să fie. După ce i s-a făcut apoi destul de vorbe, a dat poruncă aspră ca Florița de aici înainte în toată ziua să se scoale dis-de-dimineață, să

RODUL TAINIC

fost odată un împărat, și-n curtea celui împărat se afla un pom atât de înalt, încât nimeni nu era în stare să-i vadă vârful. Pomul acesta înflorește și dădea rod în fiecare an, dar nici împăratul, nici curtenii lui, nici vreun alt om pământean n-a apucat să vadă poamă din rodul acela. Era, se vede, pe acolo, prin înălțimile nestrăbătute de ochiul omenesc, cineva care nu lăsa să cadă nicio poamă pe pământ, ci le culegea toate la timpul potrivit. Împăratul ținea dar să afle cum sunt poamele rodite de pomul acela, și a dat de știre în toată împărăția lui că acelaia care se va fi urcat în pomul acela și va putea spune cum anume îi sunt poamele îi va da în căsătorie pe aceea dintre fetele sale pe care el însuși și-o va alege.

Au venit dar boieri de toate spițele, feciori de împărat, până chiar și feți-frumoși, dar niciunul n-a fost în stare să se urce în pom.

Era însă la curtea împărătească un Țigănuț, flăcău Țigănuț, și acesta s-a lăudat mamei sale că el are să se urce, și-a

rugat-o pe aceasta să se ducă la împărat să-i spună că el se urcă.

Împăratul nu credea așa ceva și l-a chemat pe Danciu la sine.

– N-o să fii nici tu în stare să te urci – i-a zis –, și să știi că dacă nu te vei putea urca, dau poruncă să-ți taie capul.

Danciu s-a învoit să-i taie capul dacă nu va fi în stare să se urce, și a rugat pe împăratul să-i dea răgaz trei zile ca să se gândească, iar în timpul acestor trei zile a pus pe un meșter faur să-i facă cățărătoare de fier, apoi s-a pus pe urcate.

S-a urcat omul și iar s-a urcat timp de trei zile și trei nopți, și deodată a dat în scoarța copacului de o gaură prin care a intrat într-o colibă în care a găsit o babă bătrână, de tot bătrână. El îi dete binețele cuvenite.

– Bună seara, bunică dragă! îi zise apoi.

– Bine că mi-ai zis bunică – îi răspunse baba –, căci altfel te-aș fi omorât într-o clipă. Dar ce te aduce pe la noi, puișorul mamei?

– Bunică dragă – răspunse el –, n-ai putea să-mi spui ce fel de rod are pomul acesta?

– Mai așteaptă puținel până ce se va fi întors fiul meu – răspunse ea –, el va fi știind-o și aceasta, căci suflă și în cele mai mici găuri.

Iară dânsa era Mama Vânturilor.